

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2017 m. balandžio 27 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Darbuotojai migrantai — Socialinė apsauga — Taikytini teisės aktai — Reglamentas (EEB) Nr. 1408/71 — 14 straipsnio 2 dalies a punktas — Reglamentas (EEB) Nr. 574/72 — 12a straipsnio 1a punktas — Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimas — Laivų personalas — Į kitą valstybę narę komandiruoti darbuotojai — Filialas Šveicarijoje — E 101 formos pažyma — Įrodomoji galia“

Byloje C-620/15

dėl *Cour de cassation* (Prancūzija) 2015 m. lapkričio 6 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2015 m. lapkričio 23 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

A-Rosa Flussschiff GmbH

prieš

Union de recouvrement des cotisations de sécurité sociale et d'allocations familiales d'Alsace (Urssaf), *Urssaf du Bas-Rhin* teisių perėmėja,

Sozialversicherungsanstalt des Kantons Graubünden

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė R. Silva de Lapuerta (pranešėja), teisėjai E. Regan, A. Arabadjiev, C. G. Fernlund ir S. Rodin,

generalinis advokatas H. Saugmandsgaard Øe,

posėdžio sekretorius V. Giacobbo-Peyronnel, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2016 m. spalio 5 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *A-Rosa Flussschiff GmbH*, atstovaujamos advokato M. Schlingmann,
- *Union de recouvrement des cotisations de sécurité sociale et d'allocations familiales d'Alsace (Urssaf), Urssaf du Bas-Rhin* teisių perėmėjos, atstovaujamos advokato J.-J. Gattineau,
- Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos D. Colas ir C. David,
- Belgijos vyriausybės, atstovaujamos M. Jacobs, L. Van den Broeck ir J. Van Holm,

* Proceso kalba: prancūzų.

- Čekijos vyriausybės, atstovaujamos M. Smolek ir J. Vlácil,
  - Airijos, atstovaujamos G. Hodge, E. Creedon ir A. Joyce, padedamų patarėjo N. Donnelly,
  - Kipro vyriausybės, atstovaujamos N. Ioannou,
  - Europos Komisijos, atstovaujamos D. Martin,
- susipažinęs su 2017 m. sausio 12 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,
priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl iš dalies 1996 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 118/97 (OL L 28, 1997, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 3 t., p. 3) pakeistų ir atnaujintų ir iš dalies 2005 m. balandžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 647/2005 (OL L 117, 2005, p. 1) pakeistų 1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje (toliau – Reglamentas Nr. 1408/71), 14 straipsnio 2 dalies a punkto ir 1972 m. kovo 21 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 574/72, nustatančio Reglamentas (EEB) Nr. 1408/71 įgyvendinimo tvarką (toliau – Reglamentas Nr. 574/72), 12a straipsnio 1a punkto išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *A-Rosa Flussschiff GmbH* (toliau – *A-Rosa*) ginčą su *Union de recouvrement des cotisations de sécurité sociale et d’allocations familiales (URSSAF) d’Alsace* (Socialinio draudimo įmokų ir šeimos išmokų išieškojimo asociacija), *Urssaf du Bas-Rhin* (Žemutinio Reino *Urssaf*, Prancūzija) teisių perėmėja, ir *Sozialversicherungsanstalt des Kantons Graubünden* (Graubiunden kantonu (Šveicarija) socialinio draudimo įstaiga; toliau – Šveicarijos socialinio draudimo įstaiga) dėl URSSAF *A-Rosa* adresuoto pranešimo apie mokėtinus mokesčius, nes laikotarpiu nuo 2005 m. balandžio 1 d. iki 2007 m. rugsėjo 30 d. pastaroji nemokėjo įmokų į Prancūzijos socialinės apsaugos sistemą.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Reglamentas Nr. 1408/71

- 3 Reglamentas Nr. 1408/71 13–17 straipsniai buvo įtvirtinti jo II antraštinėje dalyje „Taikytinų teisės aktu nustatymas“.
- 4 Šio reglamento 13 straipsnio 1 dalyje nustatyta taisyklė, pagal kurią asmenims, kuriems taikomas šis reglamentas, taikomi tik vienos valstybės narės teisės aktai, ir toliau nurodyta:
„2. Laikantis 14–17 straipsnių:
a) vienos valstybės narės teritorijoje pagal darbo sutartį dirbančiam asmeniui taikomi tos valstybės teisės aktai, net jeigu jis gyvena kitos valstybės narės teritorijoje arba įmonės, kurioje jis dirba, buveinė juridškai įregistruota ar veiklos vieta arba ji nusamdęs asmuo yra kitos valstybės narės teritorijoje;

<...>“

- 5 Minėto reglamento 14 straipsnyje „Specialios taisyklės, taikomos pagal darbo sutartį mokamą darbą dirbantiems asmenims, išskyrus jūreivius“ buvo nurodyta:

„13 straipsnio 2 dalies a punktas taikomas laikantis šių išimčių ir sąlygų:

- 1) a) asmeniui, kuris pagal darbo sutartį [paprastai] dirba valstybės narės teritorijoje esančioje įmonėje ir kurį ji išsiunčia [komanduoja] į kitos valstybės narės teritoriją dirbti tos įmonės naudai, toliau taikomi pirmosios valstybės narės teisės aktai, su sąlyga, kad numatyta darbo trukmė neviršija 12 mėnesių ir jis nesiunčiamas pakeisti kito asmens, kurio komandiuotės laikas baigėsi;

<...>

- 2) [Paprastai] [d]viejų ar daugiau valstybių narių teritorijoje pagal darbo sutartį dirbančiam asmeniui teisės aktai taikomi taip:
- a) pagal darbo sutartį dirbančiam asmeniui, kuris yra darbuotojas sausumos, vandens ar oro transporto įmonės, kuri pagal nuomos sutartį, atlygintinai ar savo lėšų sąskaita teikia tarptautines transporto paslaugas veždama keleivius ar krovinius automobiliais, geležinkeliu, oro transportu ar vidaus vandens keliais ir kurios būstinė juridškai įregistruota ar veiklos vieta yra valstybės narės teritorijoje, galioja pastarosios valstybės teisės aktai su šiais apribojimais:
- i) jeigu minėtoji įmonė turi filialą arba nuolatinę atstovybę valstybės narės teritorijoje, kitoje nei ta, kurios teritorijoje juridškai įregistruota jos būstinė ar yra veiklos vieta, tokiam filiale ar nuolatinėje atstovybėje pagal darbo sutartį dirbančiam asmeniui galioja teisės aktai tos valstybės narės, kurios teritorijoje yra tas filialas ar nuolatinė atstovybė;

<...>“

- 6 To paties reglamento 80 straipsnio 1 dalis buvo suformuluota taip:

„Prie Komisijos turi būti įsteigta Darbuotojų migrantų socialinės apsaugos administracinė komisija (toliau – Administracinė komisija), sudaryta iš kiekvienos valstybės narės atstovų; kur reikia, jai padeda ekspertai patarėjai <...>“

- 7 Pagal Reglamento Nr. 1408/71 81 straipsnio a punktą Administracinė komisija nagrinėja visus administracinius ir aiškinimo klausimus, kylančius iš šio reglamento nuostatų.

- 8 Šio reglamento 84a straipsnio 3 dalyje buvo nustatyta:

„Atsiradus šio reglamento aiškinimo ar taikymo sunkumams, dėl kurių kiltų grėsmė asmens, kuriam taikomas šis reglamentas, teisėms, kompetentingos valstybės arba atitinkamo asmens gyvenamosios vietos valstybės įstaiga kreipiasi į atitinkamos (-ų) valstybės (-ių) narės (-ių) įstaigą (-as). Jeigu per protingą laikotarpį sprendimo nerandama, atitinkamos valdžios institucijos gali kreiptis į Administracinę komisiją įsikišti [su prašymu įsikišti].“

- 9 Reglamentas Nr. 1408/71 nuo 2010 m. gegužės 1 d. panaikintas ir pakeistas 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo (OL L 166, 2004, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 72).

Reglamentas Nr. 574/72

- 10 Reglamento Nr. 574/72 III dalyje „Reglamento nuostatų vykdymas nustatant teisės aktų taikymą“ buvo įtvirtintos Reglamento Nr. 1408/71 13–17 straipsnių taikymo taisyklės.
- 11 Konkrečiai Reglamento Nr. 574/72 12a straipsnio 1a punkte buvo nustatyta, kad valstybės narės, kurios teisės aktai toliau taikomi pagal Reglamento Nr. 1408/71 14 straipsnio 2 dalies a punktą, kompetentingos valdžios institucijos paskirta įstaiga išduoda pažymą (toliau – E 101 formos pažyma), patvirtinančią, kad atitinkamam darbuotojui taikomi tos valstybės narės teisės aktai.
- 12 Reglamentas Nr. 574/72 nuo 2010 m. gegužės 1 d. buvo panaikintas ir pakeistas 2009 m. rugsėjo 16 d. Reglamentu (EB) Nr. 987/2009, nustatančiu Reglamento Nr. 883/2004 įgyvendinimo tvarką (OL L 284, 2009, p. 1).

2000 m. gruodžio 13 d. Administracinės komisijos sprendimas Nr. 181

- 13 Pagal Reglamento Nr. 1408/71 81 straipsnio a punktą Administracinė komisija priėmė 2000 m. gruodžio 13 d. sprendimą Nr. 181 dėl Reglamento Nr. 1408/71 14 straipsnio 1 dalies, 14a straipsnio 1 dalies ir 14b straipsnio 1 ir 2 dalių išaiškinimo (OL L 329, 2001, p. 73).
- 14 Šio sprendimo 6 punkte numatyta, kad „esant galimybei E 101 formos pažyma turi būti išduota prieš prasidedant atitinkamam laikotarpiui; vis dėlto ją galima išduoti šiuo laikotarpiu ar net jam pasibaigus, pastaruoju atveju ji galioja atgaline data“ (neoficialus vertimas).
- 15 Minėto sprendimo 7 punktas suformuluotas taip:

„Pagal šio sprendimo 5d punkte nurodytą lojalaus bendradarbiavimo pareigą:

- a) siunčiančiosios valstybės kompetentinga įstaiga turi teisingai įvertinti Reglamento [Nr. 1408/71] 14 straipsnio 1 dalies, 14a straipsnio 1 dalies ir 14b straipsnio 1 ir 2 dalių bei Reglamento [Nr. 574/72] 11 ir 11a straipsnių taikymui svarbias faktines aplinkybes ir užtikrinti, kad būtų nurodyti E 101 formos pažymoje prašomi nurodyti duomenys;
  - b) darbo vietos valstybės ir bet kurios kitos valstybės narės kompetentinga įstaiga pripažįsta, kad E 101 formos pažyma jai yra privaloma tol, kol siunčiančiosios valstybės kompetentinga įstaiga ją atšaukia ar paskelbia negaliojančia;
  - c) siunčiančiosios valstybės kompetentinga įstaiga turi persvarstyti E 101 formos pažymos išdavimo pagrįstumą ir prireikus ją atšaukti, jeigu darbo vietos valstybės narės kompetentinga įstaiga abejoja faktinių aplinkybių, kuriomis grindžiama ši pažyma, teisingumu.“ (Neoficialus vertimas)
- 16 To paties sprendimo 9 punkte numatyta:

„Nesutarimo atveju kiekviena susijusi kompetentinga įstaiga, tarpininkaujama vyriausybės atstovo, gali pateikti Administracinei komisijai raštą, jis turi būti išnagrinėtas per pirmąjį posėdį, surengtą po 20 dienų po šio rašto pateikimo, kad būtų rastas susitarimas dėl skirtingų nuomonių, susijusių su konkrečiam atvejui taikytiniais teisės aktais.“ (Neoficialus vertimas)

EB ir Šveicarijos susitarimas

- 17 1999 m. birželio 21 d. Liuksemburge pasirašyto Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl laisvo asmenų judėjimo, patvirtinto Europos bendrijos vardu 2002 m. balandžio 4 d. Tarybos ir Komisijos sprendimu 2002/309/EB (Euratomas) dėl bendradarbiavimo

mokslo ir technologijų srityje susitarimo dėl septynių susitarimų sudarymo su Šveicarijos Konfederacija (OL L 114, 2002, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 41 t., p. 89; toliau – EB ir Šveicarijos susitarimas), 8 straipsnyje numatyta:

„Pagal II priedą Susitariančiosios Šalys numato socialinės apsaugos sistemų koordinavimą <...>“

18 EB ir Šveicarijos susitarimo II priedo dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo 1 straipsnyje įtvirtinta:

„1. Susitariančiosios Šalys susitaria socialinės apsaugos sistemų derinimo [koordinavimo] srityje tarpusavyje taikyti susitarimo pasirašymo momentu galiojančius ir šio priedo A skirsniu iš dalies pakeistus Bendrijos teisės aktus, į kuriuos daroma nuoroda, arba jiems lygiavertes normas.

2. Teisės aktuose, į kuriuos pateikiama nuoroda šio priedo A skirsnyje, minima sąvoka „valstybė (-s) narė (-s)“ apima valstybes, kurioms taikomi minėti [Bendrijos] teisės aktai, ir Šveicariją.“

19 Minėto priedo A skirsnyje nurodyti, be kita ko, reglamentai Nr. 1408/71 ir 574/72.

20 2012 m. kovo 31 d. EB ir Šveicarijos susitarimu įsteigto Jungtinio komiteto sprendimu Nr. 1/2012, kuriuo pakeičiamas susitarimo II priedas dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo (OL L 103, 2012, p. 51), įsigaliojusių 2012 m. balandžio 1 d., atnaujintas šio priedo A skirsnis ir nuo šiol pateikta nuoroda į reglamentus Nr. 883/2004 ir 987/2009.

21 Vis dėlto pagrindinės bylos faktinės aplinkybės susiklostė anksčiau, nei įsigaliojo šis sprendimas, todėl joms pagal EB ir Šveicarijos susitarimo II priedo, iš dalies pakeisto Sprendimu Nr. 1/2012, A skirsnio 3 ir 4 punktus, „kai nagrinėjami praeityje buvę atvejai“, taikomi reglamentai Nr. 1408/71 ir 574/72.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

22 Vokietijoje buveinę turinti *A-Rosa* eksploatuoja, be kita ko, du kruizinius laivus, plaukiojančius Ronos (Prancūzija) ir Sonos (Prancūzija) upėse, kuriuose dirba atitinkamai 45 ir 46 sezoniniai darbuotojai, kitų nei Prancūzija valstybių narių piliečiai, teikiantys svetingumo paslaugas. Abu laivai plaukioja tik Prancūzijos vidaus vandenyse.

23 *A-Rosa* Šveicarijoje turi filialą, kurio veikla – spręsti visus su laivų veikla, valdymu, administravimu ir žmogiškaisiais išteklių, t. y. laivuose dirbančiu personalu, susijusius klausimus. Todėl visoms nurodytų sezoninių darbuotojų darbo sutartims taikoma Šveicarijos teisė.

24 2007 m. birželio 7 d. patikrinusi abu laivus URSSAF nustatė pažeidimus, susijusius su pagal darbo sutartį dirbančių asmenų, šiuose laivuose teikusių svetingumo paslaugas, socialiniu draudimu. Tai nustačius 2007 m. spalio 22 d. *A-Rosa* buvo įteiktas pranešimas apie mokėtinus mokesčius, kuriame nurodyta, kad ji Prancūzijos socialinės apsaugos sistemai skolinga 2 024 123 EUR dėl nesumokėtų socialinio draudimo įmokų už laikotarpį nuo 2005 m. balandžio 1 d. iki 2007 m. rugsėjo 30 d.

25 Vykstant patikrinimams *A-Rosa* pateikė pirmą dalį E 101 formos pažymų už 2007 m., šias pažymas išdavė Šveicarijos socialinio draudimo įstaiga pagal Reglamento Nr. 1408/71 14 straipsnio 2 dalies a punktą.

26 *A-Rosa* užginčijo šį pranešimą apie mokėtinus mokesčius *Tribunal des affaires de sécurité sociale du Bas-Rhin* (Žemutinio Reino socialinės apsaugos bylų teismas, Prancūzija). 2011 m. vasario 9 d. sprendimu šis teismas ieškinį atmetė. Jis iš esmės nusprendė, kad visa *A-Rosa* veikla buvo sutelkta

Prancūzijos teritorijoje ir ji buvo įprasto, nuolatinio ir tęstinio pobūdžio, todėl *A-Rosa* negalėjo remtis Reglamento Nr. 1408/71 14 straipsnio 1 dalimi, kuria rėmėsi ieškinyje, nes šioje nuostatoje reglamentuojama specifinė darbuotojų komandiravimo situacija.

- 27 *A-Rosa* dėl šio sprendimo padavė apeliacinį skundą *Cour d'appel de Colmar* (Kolmaro apeliacinis teismas, Prancūzija).
- 28 2011 m. gegužės 27 d. raštu URSSAF paprašė Šveicarijos socialinio draudimo įstaigos atšaukti E 101 formos pažymą, be kita ko, nurodydama, kad šios pažymos negalėjo būti išduotos remiantis Reglamento Nr. 1408/71 14 straipsnio 2 dalies a punktu, nes laivai nagrinėjamą veiklą nuolat vykdė tik Prancūzijoje, todėl asmenys, pagal darbo sutartį įdarbinti būtent tam, kad dirbtų šiuose laivuose, turėjo būti periodiškai deklaruojami Prancūzijos socialinio draudimo įstaigoms.
- 29 2011 m. rugpjūčio 18 d., atsakydama į šį raštą, Šveicarijos socialinio draudimo įstaiga, be kita ko, nurodė, kad įpareigojo *A-Rosa* išskaičiuoti socialinio draudimo įmokas už asmenis, faktiškai dirbančius tik vienoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, pagal jos teisę ir atsižvelgusi į tai, kad visos 2007 m. mokėtinos šių asmenų socialinio draudimo įmokos buvo išskaičiuotos ir sumokėtos Šveicarijoje, paprašė atgaline data nekoreguoti šių asmenų apmokestinimo pagal Prancūzijos socialinės apsaugos sistemą.
- 30 Vykstant apeliaciniam procesui *A-Rosa* pateikė antrą dalį E 101 formos pažymų už 2005 ir 2006 m., jas taip pat išdavė Šveicarijos socialinio draudimo įstaiga pagal Reglamento Nr. 1408/71 14 straipsnio 2 dalies a punktą.
- 31 2013 m. rugsėjo 12 d. *Cour d'appel de Colmar* (Kolmaro apeliacinis teismas) iš esmės atmetė *A-Rosa* paduotą apeliacinį skundą. Šis teismas nustatė, kad E 101 formos pažymos, kuriomis rėmėsi ir kurias pateikė bendrovė, buvo išduotos ne pagal Reglamento Nr. 1408/71 14 straipsnio 1 dalies a punktą, kaip teigė *A-Rosa*, o pagal šio reglamento 14 straipsnio 2 dalies a punktą, kad bendrovė šia pažymą pateikė per du kartus – pirmą dalį per URSSAF patikrinimus, o antrą – *Tribunal des affaires de sécurité sociale du Bas-Rhin* (Žemutinio Reino socialinės apsaugos bylų teismas) priėmus sprendimą – ir pripažino, kad pagal darbo sutartį dirbę asmenys, iš kurių darbo užmokesčio turėjo būti sumokėti mokesčiai, dirbo tik Prancūzijos teritorijoje, todėl *A-Rosa* nepagrindė išimčių, pagal kurias jai galėjo būti netaikomas Reglamento Nr. 1408/71 13 straipsnio 2 dalies a punkte nustatytas teritoriškumo principas, taikymo.
- 32 *A-Rosa* dėl šio sprendimo pateikė kasacinį skundą *Cour de cassation* (Kasacinis Teismas, Prancūzija). Šis teismas, atsižvelgdamas į *Cour d'appel de Colmar* (Kolmaro apeliacinis teismas) padarytas išvadas, kelia klausimą, ar valstybės narės kompetentingos įstaigos pagal Reglamento Nr. 1408/71 14 straipsnio 2 dalies a punktą išduotos E 101 formos pažymos lemia pasekmes, kurios paprastai šioms pažymoms priskiriamos pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją, jei pagal darbo sutartį dirbančio asmens, kuriam išduota tokia pažyma, darbui kitos valstybės narės teritorijoje taikomos sąlygos akivaizdžiai nepatenka į 14 straipsnyje numatytų leidžiančių nukrypti nuostatų materialinę taikymo sritį.
- 33 Tokiomis aplinkybėmis *Cour de cassation* (Kasacinis Teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

„Ar pagal Reglamento Nr. 574/72 <...> 11 straipsnio 1 dalį ir 12a straipsnio 1a dalį valstybės narės, kurios socialinės apsaugos teisės aktai toliau taikomi pagal darbo sutartį dirbančio asmens padėčiai, kompetentingos valdžios institucijos paskirtos įstaigos išduotai E 101 formos pažymai suteikiama galia privaloma, pirma, priimančiosios valstybės [narės] valdžios institucijoms ir įstaigoms ir, antra, tos valstybės narės teismams, kai nustatyta, kad pagal darbo sutartį dirbančio asmens darbui taikomos sąlygos akivaizdžiai nepatenka į Reglamento Nr. 1408/71 14 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytų leidžiančių nukrypti nuostatų materialinę taikymo sritį?“

Dėl prejudicinio klausimo

- 34 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 574/72 12a straipsnio 1a punktą turi būti aiškinamas taip, kad valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos paskirtos įstaigos pagal Reglamento Nr. 1408/71 14 straipsnio 2 dalies a punktą išduota E 101 formos pažyma yra privaloma tiek darbo vietos valstybės narės socialinio draudimo įstaigai, tiek šios valstybės narės teismams, net jei jie konstatuoja, kad tokio darbuotojo darbo sąlygos akivaizdžiai nepatenka į šios Reglamento Nr. 1408/71 nuostatos materialinę taikymo sritį.
- 35 Pirmiausia reikia priminti, kad pagal Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją vykstant SESV 267 straipsnyje numatytam procesui dėl prejudicinio sprendimo priėmimo, pagrįstam aiškiu nacionalinių teismų ir Teisingumo Teismo funkcijų atskyrimu, tik nacionalinis teismas yra kompetentingas nustatyti ir vertinti pagrindinės bylos faktines aplinkybes. Todėl Teisingumo Teismas turi kompetenciją priimti sprendimą dėl Sąjungos teisės išaiškavimo ar galiojimo tik atsižvelgdamas į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo aprašytą faktinę ir teisinę situaciją, siekdamas šiam teismui pateikti informacijos, naudingos sprendimui jo nagrinėjamoje byloje priimti (2016 m. liepos 28 d. Sprendimo *Kratzer*, C-423/15, EU:C:2016:604, 27 punktą).
- 36 Taigi į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimą, performuluotą šio sprendimo 34 punkte, reikia atsakyti atsižvelgiant būtent į jo nustatytas aplinkybes; tai neturi įtakos atsakymui į klausimą, ar atitinkami darbuotojai patenka į Reglamento Nr. 1408/71 14 straipsnio taikymo sritį ir kokia teisė jiems taikoma.
- 37 Primintina, kad E 101 formos pažyma, kaip ir Reglamento Nr. 1408/71 14 straipsnio 2 dalies a punkte esančios materialinės teisės normos, skirta laisvam darbuotojų judėjimui ir laisvam paslaugų teikimui palengvinti (pagal analogiją žr. 2006 m. sausio 26 d. Sprendimo *Herbosch Kiere*, C-2/05, EU:C:2006:69, 20 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 38 Valstybės narės, kurioje įsteigta atitinkamus darbuotojus įdarbinusi įmonė, kompetentinga įstaiga šioje pažymoje nurodo, kad šiems darbuotojams ir toliau bus taikoma jos socialinės apsaugos sistema. Taip, remiantis principu, jog darbuotojai turi būti apdrausti tik pagal vieną socialinės apsaugos sistemą, tokia pažyma privalomai reiškia, kad negalima taikyti kitos valstybės narės sistemos (2006 m. sausio 26 d. Sprendimo *Herbosch Kiere*, C-2/05, EU:C:2006:69, 21 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 39 Šiuo aspektu reikia nurodyti, kad pagal ESS 4 straipsnio 3 dalyje įtvirtintą lojalios bendradarbiavimo principą pažymas išduodanti įstaiga privalo tinkamai įvertinti taikytinų socialinės apsaugos teisės aktų nustatymo taisyklių taikymui svarbias faktines aplinkybes ir taip užtikrinti E 101 formos pažymoje nurodytų duomenų teisingumą (2006 m. sausio 26 d. Sprendimo *Herbosch Kiere*, C-2/05, EU:C:2006:69, 22 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 40 Dėl darbo vietos valstybės narės kompetentingos įstaigos reikia pažymėti, kad iš ESS 4 straipsnio 3 dalies kylančių bendradarbiavimo pareigų matyti, kad tokių pareigų ir Reglamento Nr. 1408/71 14 straipsnio 2 dalies a punkto bei Reglamento Nr. 574/72 12a straipsnio 1a punkto tikslų nepaisoma, jeigu šios valstybės narės įstaiga mano, kad E 101 formos pažymoje nurodyti duomenys jai neprivalomi, ir šiems darbuotojams taip pat taiko savo socialinės apsaugos sistemą (pagal analogiją žr. 2000 m. kovo 30 d. Sprendimo *Banks ir kt.*, C-178/97, EU:C:2000:169, 39 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 41 Todėl E 101 formos pažyma tiek, kiek nustato atitinkamo darbuotojo apdraudimo pagal valstybės narės, kurioje įsteigta ji įdarbinusi įmonė, socialinės apsaugos sistemą teisėtumo prezumpciją, privaloma valstybės narės, kurioje toks darbuotojas dirba, kompetentingai įstaigai (šiuo klausimu žr. 2000 m. kovo 30 d. Sprendimo *Banks ir kt.*, C-178/97, EU:C:2000:169, 40 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 42 Priešingas aiškinimas pažeistų principą, kad pagal darbo sutartį dirbantys asmenys draudžiami tik pagal vieną socialinės apsaugos sistemą, taip pat apsunkintų galimybę numatyti taikytiną sistemą ir todėl pažeistų teisinį saugumą. Iš tikro, jei būtų sudėtinga nustatyti taikytiną sistemą, kiekviena iš dviejų atitinkamų valstybių narių kompetentingų įstaigų galėtų pagrįstai manyti, kad taikytina jos socialinės apsaugos sistema, nors tai būtų nenaudinga atitinkamiems darbuotojams (2006 m. sausio 26 d. Sprendimo *Herbosch Kiere*, C-2/05, EU:C:2006:69, 25 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 43 Todėl, kol E 101 formos pažyma nėra atšaukta arba pripažinta negaliojančia, valstybės narės, kurioje darbuotojas dirba, kompetentinga įstaiga privalo atsižvelgti į tai, kad jam jau yra taikomi valstybės narės, kurioje yra įsteigta ji įdarbinusi įmonė, socialinės apsaugos teisės aktai, todėl ši įmonė tokiam darbuotojui savo socialinės apsaugos sistemos taikyti negali (2000 m. kovo 30 d. Sprendimo *Banks ir kt.*, C-178/97, EU:C:2000:169, 42 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 44 Vis dėlto E 101 formos pažymą išdavusi valstybės narės kompetentinga įstaiga tokio išdavimo pagrįstumą privalo persvarstyti ir prireikus šią pažymą atšaukti, jeigu valstybės narės, kurioje darbuotojas dirba, kompetentinga įstaiga abejoja dėl faktinių aplinkybių, kuriomis remiantis ši pažyma išduota, ir dėl joje nurodytų duomenų teisingumo, be kita ko, dėl to, kad jie neatitinka Reglamento Nr. 1408/71 14 straipsnio 2 dalies a punkte nustatytų reikalavimų (pagal analogiją žr. 2000 m. kovo 30 d. Sprendimo *Banks ir kt.*, C-178/97, EU:C:2000:169, 43 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 45 Jeigu atitinkamoms įstaigoms nepavyktų susitarti, kaip vertinti konkrečios situacijos aplinkybes, ir todėl dėl klausimo, ar šiai situacijai taikytinas Reglamento Nr. 1408/71 14 straipsnio 2 dalies a punktas, jos galėtų kreiptis į Administracinę komisiją (pagal analogiją žr. 2006 m. sausio 26 d. Sprendimo *Herbosch Kiere*, C-2/05, EU:C:2006:69, 28 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 46 Jeigu pastarajai nepavyksta suderinti kompetentingų įstaigų nuomonės dėl konkrečiu atveju taikytinų teisės aktų, valstybė narė, kurios teritorijoje dirba atitinkamas darbuotojas, nepažeisdama pažymą išdavusios įstaigos valstybėje narėje galimų teisminės gynybos priemonių, bent jau gali pradėti procedūrą dėl įsipareigojimų neįvykdymo pagal SESV 259 straipsnį, kad nagrinėdamas tokį ieškinį Teisingumo Teismas galėtų išnagrinėti tokiam darbuotojui taikytinų teisės aktų klausimą ir E 101 formos pažymoje nurodytų duomenų teisingumą (2000 m. vasario 10 d. Sprendimo *FTS*, C-202/97, EU:C:2000:75, 58 punktą).
- 47 Pripažinus, kad nacionalinė kompetentinga įstaiga, kreipdamasi į atitinkamą darbuotoją priimančios valstybės narės teismą, galėtų pripažinti E 101 formos pažymą negaliojančia, galėtų kilti pavojus kompetentingų valstybių narių įstaigų lojaliu bendradarbiavimu grindžiamai sistemai (2006 m. sausio 26 d. Sprendimo *Herbosch Kiere*, C-2/05, EU:C:2006:69, 30 punktą).
- 48 Remiantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, kad kol E 101 formos pažyma nėra atšaukta arba paskelbta negaliojančia, ji privaloma pagal valstybės narės, į kurią pagal darbo sutartį vyksta dirbti asmuo, vidaus teisės sistemą ir todėl privaloma šios valstybės įstaigoms (šiuo klausimu žr. 2006 m. sausio 26 d. Sprendimo *Herbosch Kiere*, C-2/05, EU:C:2006:69, 31 punktą).
- 49 Taigi priimančiosios valstybės narės teismas neturi teisės tikrinti E 101 formos pažymos teisėtumo, atsižvelgdamas į faktines aplinkybes, kuriomis remiantis ji buvo išduota (šiuo klausimu žr. 2006 m. sausio 26 d. Sprendimo *Herbosch Kiere*, C-2/05, EU:C:2006:69, 32 punktą).
- 50 Be to, Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, jog dėl to, kad E 101 formos pažyma privaloma priimančiosios valstybės narės kompetentingai įstaigai, nėra nė vienos priežasties, kuri pateisintų, kad darbuotojo paslaugomis besinaudojantis asmuo jos nepripažintų. Jeigu toks asmuo abejoja dėl E 101 formos pažymos galiojimo, jis privalo apie tai pranešti atitinkamai įstaigai (2015 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *X ir van Dijk*, C-72/14 ir C-197/14, EU:C:2015:564, 42 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

- 51 Taigi, kai valstybės narės kompetentinga įstaiga pagal Reglamento Nr. 574/72 12a straipsnio 1a punktą išdavė E 101 formos pažymą, ši pažyma privaloma tiek darbo vietos valstybės narės įstaigoms ir teismams, tiek asmeniui, besinaudojančiam atitinkamų darbuotojų paslaugomis, net jeigu tokios įstaigos ir teismai mano, jog šie darbuotojai nepatenka į Reglamento Nr. 1408/71 14 straipsnio 2 dalies a punkto taikymo sritį.
- 52 Tai, kad tokie darbuotojai akivaizdžiai nepatenka į 14 straipsnio taikymo sritį, neturi jokios įtakos padarytai išvadai.
- 53 Kadangi Teisingumo Teismas savo jurisprudencijoje nustatė procedūrą, kurios reikia laikytis siekiant išspręsti atitinkamų valstybių narių įstaigų ginčus dėl E 101 formos pažymos galiojimo ar teisingumo, valstybių, kurios turi taikyti reglamentus Nr. 1408/71 ir 574/72, įskaitant Šveicarijos Konfederaciją pagal EB ir Šveicarijos susitarimą, įstaigos turi laikytis šios procedūros, net jeigu nustatyta, kad atitinkamų darbuotojų darbo sąlygos akivaizdžiai nepatenka į nuostatos, kuria remiantis išduota E 101 formos pažyma, materialinę taikymo sritį.
- 54 Atsižvelgiant į tai, remiantis Prancūzijos vyriausybės ir URSSAF argumentais, kad tokia procedūra nėra veiksminga ir reikia užkirsti kelią nesąžiningai konkurencijai bei socialiniam dempingui, negalima pagrįsti šios procedūros nesilaikymo ir *a fortiori* sprendimo nepaisyti kitos valstybės narės kompetentingos įstaigos išduotos E 101 formos pažymos.
- 55 Remiantis šiais argumentais taip pat negalima būtų pagrįsti Teisingumo Teismo jurisprudencijos nagrinėjamoje srityje pakeitimų, atsižvelgiant į pagrindinės bylos aplinkybes.
- 56 Pirma, kiek tai susiję su pagrindine byla, iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos matyti, kad Prancūzijos įstaigos neišnaudojo dialogo su Šveicarijos socialinio draudimo įstaiga galimybės ir net nebandė kreiptis į Administracinę komisiją, todėl remiantis šios bylos faktinėmis aplinkybėmis negalima būtų nei atskleisti galimų Teisingumo Teismo jurisprudencijoje nustatytos procedūros trūkumų, nei įrodyti, jog nesąžiningos konkurencijos ar socialinio dempingo problemų neįmanoma išspręsti, kaip tai pažymėjo generalinis advokatas išvados 75 ir 82 punktuose.
- 57 Toliau reikia pažymėti, kad Sprendime Nr. 181 buvo įtvirtinti iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos dėl E 101 formos pažymos kylantys principai, įskaitant pareigą kreiptis į Administracinę komisiją iškilus nesutarimų dėl faktinėms aplinkybėms, kuriomis remiantis išduota E 101 formos pažyma, taikytinų teisės aktų.
- 58 Be to, Sąjungos teisės aktų leidėjas Reglamento Nr. 1408/71 84a straipsnio 3 dalyje numatė, pirma, susijusių valstybių narių kompetentingų įstaigų dialogo galimybę ir, antra, kreipimosi į Administracinę komisiją galimybę, atsiradus šio reglamento aiškinimo ar taikymo sunkumų, dėl kurių kiltų grėsmė asmenis, kuriam taikomas šis reglamentas, teisėms.
- 59 Dar daugiau – dabar galiojančiame Reglamente Nr. 987/2009 kodifikuota Teisingumo Teismo jurisprudencija ir pripažinta E 101 formos pažymos privaloma galia ir šią pažymą išdavusios įstaigos išimtinė kompetencija vertinti jos galiojimą, o kaip priemonė, skirta ginčams, susijusiems su valstybės narės kompetentingos įstaigos išduotų dokumentų teisingumu ir atitinkamam darbuotojui taikytinų teisės aktų nustatymu, spręsti, aiškiai įtvirtinta Prancūzijos vyriausybės ir URSSAF kritikuota procedūra.
- 60 Galiausiai tai, kad nagrinėjamu atveju E 101 formos pažymos buvo išduotos Šveicarijos Konfederacijos, todėl šiai valstybei negalima pareikšti ieškinio dėl įsipareigojimų neįvykdymo, kaip teigia Prancūzijos vyriausybė, neturi jokios įtakos pagrindinėje byloje nagrinėjamų E 101 formos pažymų privalomai galiai, nes, kaip pažymėjo generalinis advokatas išvados 65 punkte, EB ir Šveicarijos susitarime numatyta savita Susitariančiųjų Šalių ginčų sprendimo sistema.

- 61 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 574/72 12a straipsnio 1a punktą turi būti aiškinamas taip, kad valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos paskirtos įstaigos pagal Reglamento Nr. 1408/71 14 straipsnio 2 dalies a punktą išduota E 101 formos pažyma yra privaloma tiek darbo vietos valstybės narės socialinio draudimo įstaigai, tiek šios valstybės narės teismams, net jei jie konstatuoja, kad tokio darbuotojo darbo sąlygos akivaizdžiai nepatenka į šios Reglamento Nr. 1408/71 nuostatos materialinę taikymo sritį.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 62 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiai nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

1972 m. kovo 21 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 574/72, nustatančio 1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje, įgyvendinimo tvarką, iš dalies pakeisto ir atnaujinto 1996 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 118/97 ir iš dalies pakeisto 2005 m. balandžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 647/2005, 12a straipsnio 1a punktą reikia aiškinti taip, kad valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos paskirtos įstaigos pagal Reglamento Nr. 1408/71, iš dalies pakeisto ir atnaujinto Reglamentu Nr. 118/97 ir iš dalies pakeisto 2005 m. balandžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 647/2005, 14 straipsnio 2 dalies a punktą išduota E 101 formos pažyma yra privaloma tiek darbo vietos valstybės narės socialinio draudimo įstaigai, tiek šios valstybės narės teismams, net jei jie konstatuoja, kad tokio darbuotojo darbo sąlygos akivaizdžiai nepatenka į šios Reglamento Nr. 1408/71 nuostatos materialinę taikymo sritį.

Parašai.